



Bundesministerium  
für Bildung  
und Forschung



# KAUSA Anne babalar için rehber: Almanya'da meslek eğitimi

Göçmen anne babalar meslek hayatına girişte çocuklarını destekliyorlar

TÜRKÇE - TÜRKISCH





# İçindekiler

Merhaba	2
“Dual meslek eğitiminin avantajlarından eminim.”	4
Dual meslek eğitime genel bakış	5
Başarılı şekilde meslek eğitime	6
Staj genellikle faydalıdır.....	7
Hayalinizdeki mesleğe giden yol.....	8
İş Ajansı – faydalı bir muhatap.....	10
Odalar – meslek eğitimi konusunda önemli başvuru merkezleri.....	11
Dolaylı yollardan mutlu sona.....	12
Meslek eğitimi sırasında destek	14
Kökenleri değerlendirmek: İki dilli olmak kazandırdı	16
Alışılmadık bir meslek seçimi	18
Pek çok yol önünüze açılıyor	22
Meslek eğitiminden sonra yüksek öğrenim.....	23
Diğer muhataplar	24
Baskı	25

## Merhaba



Mesleğe başlangıç için iyi bir eğitim belirleyicidir. Fakat bir çok genç insan okuldan sonra hangi yoldan gitmek istedikleri konusunda henüz emin değildir. Bir ileri okul diploması mı alsalar ya da hemen bir meslek eğitim yeri başvurusunda mı bulunsalar? Hangisi daha doğru bir hedef olabilir, üniversite öğrenimi mi, yoksa hemen meslek hayatına mı başlamak? Genç kadın ve erkeklerin bu derecede kapsamlı kararlar vermek zorunda kaldıkları bu dönemde anne babaların da önemli bir rolü vardır: Çocuklarına örnek olabilirler ve tavsiyeleriyle kendilerine destek verebilirler.

Önümüzdeki broşür Almanya'ya göç etmiş olan anne babalara ülkemizdeki eğitim imkanlarını tanıtıyor. Broşürde Alman eğitim sisteminin nasıl çalıştığını, çocuğunuza meslek seçiminde nasıl destek sağlayabileceğinizi ve anne baba olarak sizin nereden tavsiye ve destek alabileceğinizi göreceksiniz. Ayrıca, farklı ülkelerden aileler okul sonrası meslek hayatına geçiş döneminde çocuklarına nasıl eşlik ettiklerini anlatıyorlar.

Ülkemizde hedefe giden bir çok yol var: Ustalık diploması olsun, üniversite öğrenimi olsun. Meslek içi eğitimler meslek hayatının tam ortasında olanlara yönelik de kariyer yapma fırsatı sunar. Eğitim konusunda bilgi edinerek çocuğunuza bu önemli kararlarında destek olabilirsiniz ve kendine özel yolunu bulmasında yardımcı olabilirsiniz. Sizin ilginç ve verimli bir okuma keyfi yaşamamanızı, çocuklarınıza da gelecekte çok başarılı olmalarını dilerim!

Kalifiye elemanlara her zaman olduğundan da çok ihtiyaç duyuluyor. Bu nedenden ötürü Almanya'da meslek eğitimini tamamlamış herkesin cazip bir iş bulma şansı yüksektir.

Prof. Dr. Johanna Wanka  
Federal Eğitim ve Araştırma Bakanı





” Özellikle bol miktarda uygulama imkanı büyük avantaj sağlar.

Reklam ajansı sahibi Fousiye Maarouf, konuyu iyi biliyor.

Fousiye Maarouf Berlin’de Hayat reklam ajansında büro görevlisi eğitimi veriyor.

## “Dual meslek eğitiminin avantajlarından eminim.”

**“Deneyimim şöyle: Gençler örnek alabilecekleri insanlara ve desteğe ihtiyaç duyuyorlar. Bu yüzden meslek eğitimi konusunda anne babalara da büyük görevler düşüyor – onlar çocuklarını mezun olmalarına az kala değil, mümkün olduğunca erken desteklemelidir. En önemli nokta budur. Anne babaların istikrarlı bir şekilde konuyla ilgilenmeleri ve yardımlarını esirgememeleri gerekiyor. Benim annem babam da böyle davrandılar. İyi bir not ortalamasıyla alınan diplomanın ve bir meslek eğitiminin ne kadar önemli olduğunu anlamamı sağlayan anne babama ne kadar teşekkür etsem azdır.**

Dual meslek eğitiminin avantajlarından eminim. Eğitim görenler bu şekilde pratik ve teorik bilgilerini bağlantılı olarak ele alarak eşsiz bir imkana sahip oluyorlar. Özellikle bolca uygulama imkanları olması bir avantaj. Meslek eğitimi sırasında yıllar boyunca iş yerine uyum sağlanarak tüm işleyişin nasıl yürüdüğü öğreniliyor. Ayrıca, meslek eğitiminden sonra eğitim gördüğünüz iş yeri tarafından kabul edilmeniz ve kadroya alınmanız gibi muazzam bir fırsat doğar.”

### Dual eğitimin gençler için avantajları

- Meslek seçiminde bol tercih imkanı
- Henüz eğitimdeyken para kazanmak
- Tanınan meslek diplomaları
- İş piyasasında kolay yer bulma

## Dual meslek eğitimine genel bakış

Dual meslek eğitimi ile ilgili bazı ana kavramları ve önemli bilgileri aşağıda bulabilirsiniz:

### Eğitim anlaşması

Eğitim anlaşması eğitim görenlerin ve eğitim veren iş yerinin hakları ve görevlerini düzenler, iki tarafca da imzalanması gerekir. Anlaşma, öğrenciye ödenen ücretin miktarı, meslek eğitiminin süresi ve girilmesi gereken sınavlar gibi konuları belirler.

### Sınavlar

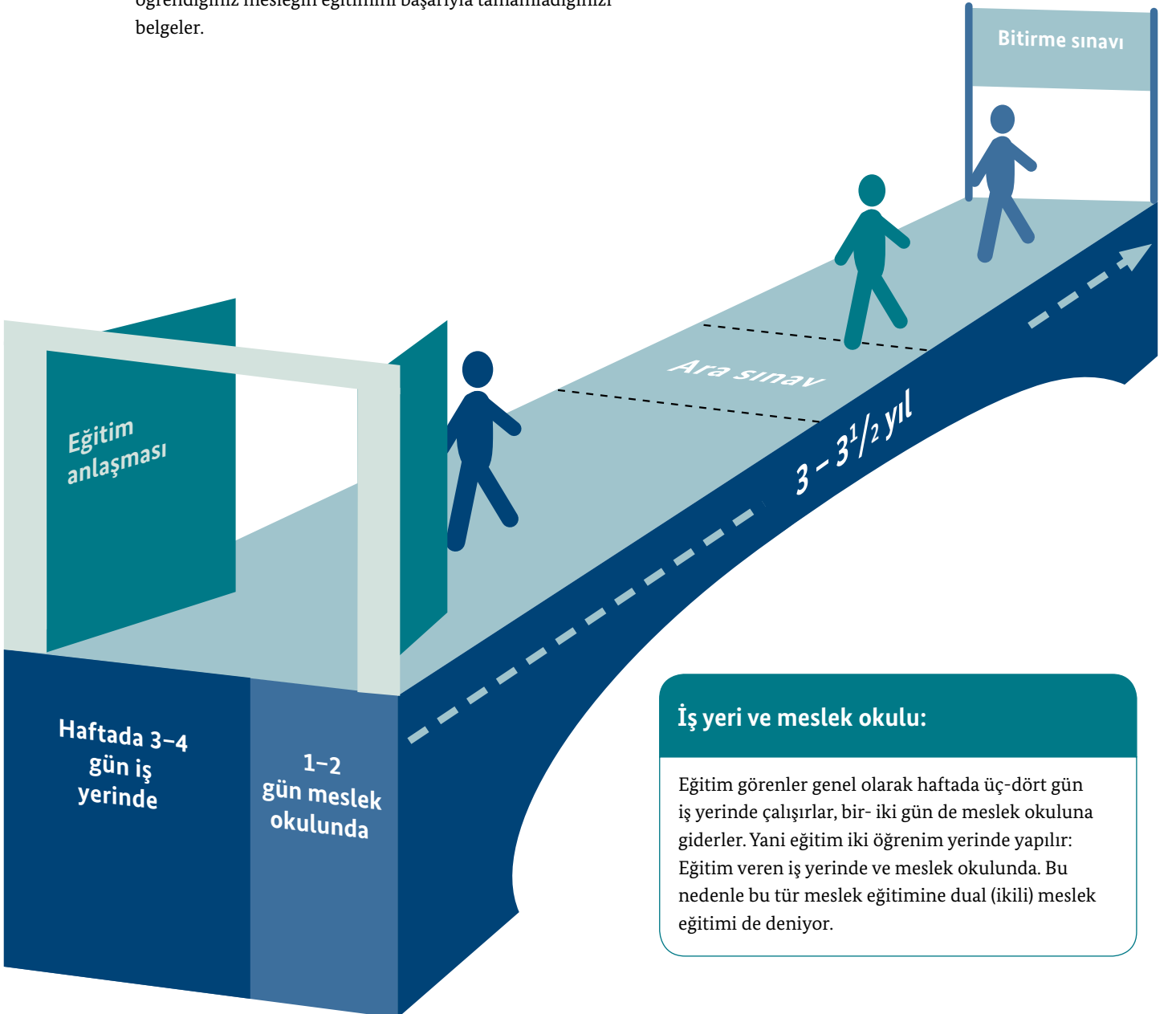
Meslek eğitimi esnasında iki sınava girilir. Eğitim görenler eğitimin ortalarında bir ara sınava ve bitişte de bir bitirme sınavına girerler. Almanya genelinde tanınan bir diploma öğrendiğiniz mesleğin eğitimini başarıyla tamamladığınızı belgeler.

### Eğitim süresi

Dual meslek eğitimi genelde üç-üç buçuk yıl kadar sürer. Mesleki ya da okulda olmak üzere eğitim görülen dalda önceden tecrübe edilmiş olması veya eğitim esnasında ortalamasının üzerinde bir başarı gösterilmesi durumunda meslek eğitim süresi kısaltılabilir.

### Yarı zamanlı eğitim

Meslek eğitim zamanı ayarlamalarının esnek şekilde yapılabilmesi ailesi olan genç anne ve babalara da meslek eğitimi alabilme imkanı yaratır.





## Başarılı şekilde meslek eğitime

**Hangi meslek kızım veya oğlum için doğru olmalıdır? Bu, bir ebeveyn olarak daha okulun 7. sınıfından itibaren çocuğunuzla oturup konuşmanız gereken heyecan verici ve önemli bir sorudur.**

Dual meslek eğitimi verilen yaklaşık 350 kadar meslek arasından birini seçebilirsiniz. Bunun yanı sıra yine okulda verilen meslek eğitimi için bir çok imkan vardır. Birlikte düşünün: Çocuğunuzun güçlü yönleri ve ilgi alanları nelerdir? Kızınızın veya oğlunuzun hangi yetenekleri var? Belki de çocuğunuz zanaat alanında yeteneklidir veya insanların iyiliği için yardımcı olmayı seviyordur. Bunların cevapları çocuğunuza eğitimini alabileceği, uygun bir mesleği hangi alanda ya da meslek grubunda bulabileceğinizin ilk ipuçlarını verir.

### Staj nedir?

Staj okul eğitimi esnasında genellikle iki üç hafta sürer. Öğrenciler bir iş yerini ziyaret ederler, burada günlük iş hayatına dair bilgi edinirler ve bir iş kolunu ya da belirli bir mesleği daha yakından tanırılar. Okulların pek çoğunda iş yeri stajı 8. sınıftan sonra ders programında yer alır.

Doğru bir meslek ve bir meslek eğitim yeri aramada pek çok bilgi edinme ve danışma imkanları vardır. Bu bölümde en önemli başvuru merkezleri ve kaynaklarını bulabilirsiniz. Başarıya giden yolların ne kadar farklı olabileceği Ioannis Papathanasiou ve Valeriya Rengevych örneklerinde görülebilir.

### Çocuğunuzun meslek seçiminde nasıl destekleyebilirsiniz?

- Okuldaki notlarını gözönünde bulundurun – Karne ne kadar iyiye bir meslek eğitim yeri bulma şansı o kadar yüksektir.
- Öğretmenlerle görüşmelere ve veli toplantılarına katılın. Buralarda çoğunlukla meslek seçimi konusunda bilgiler verilir.
- Doğru mesleği bulmak için staj imkanları ve yararları üzerine konuşun.
- Çocuğunuza eğitim fuarları gibi bilgilendirici etkinliklere gitmesinde eşlik edin.



## Staj genellikle faydalıdır

**Durmis Özen Palma Hamburg’da bir okulda öğretmen ve mesleki yönelim koordinatörü. Kendisiyle görüşmemizde stajın ne kadar önemli olduğunu ve anne babaların meslek seçimindeki rollerinin ne olduğunu anlattı.**

**Mesleki yönelimleri konusunda öğrencilere danışmanlık yapıyorsunuz. Bu konuda ne tür izlenimler ediniyorsunuz?**

Edindiğim izlenim, öğrencilerin genellikle ne olmak istediklerini tam olarak bilmedikleri. Dual olarak eğitimi verilen yaklaşık 350 meslek olmasına rağmen öğrencilerin bir çoğu bunların pek azını biliyor. Halbuki mesleklerin zengin çeşitliliğini tanımak için çok şey yapılabilir.

**Bu bağlamda stajların önemli bir rolü olur mu?**

Evet, bu nedenden ötürü okulumuz örneğin öğrencilerin mümkün olduğunca çok staj yapmalarına büyük önem veriyor. Bu şekilde ilgi duyulan mesleklerdeki çalışma yaşantısına göz atılması için iyi bir fırsat doğar. Yaptıkları seçimde gençler oldukça özgürler ve hemen karar vermeleri gerekmiyor. Bazıları staj bittiğinde bu mesleğin doğru meslek olmadığını görüyorlar. Mesleki yönelim aşamasına bu da dahildir. Ayrıca stajlar pek çok durumda, daha sonra belki de orada meslek eğitim yeri bulabileceğiniz bir iş yeri için giriş bileti gibidir.

### Çocuğum nasıl bir staj yeri bulabilir?

- Hangi meslek ve hangi işyerinin bir staj için sözkonusu olabileceğini birlikte görüşün.
- Çocuğunuzun sınıf öğretmeniyle doğrudan konuşun.
- Çocuğunuzla birlikte meslek eğitim yerleri ilanlarına bakın.
- Çevrenizdeki işyerlerine sorun.
- Kendi bağlantılarınızı kullanın: Akraba, arkadaş ve iş çevrenizde staj imkanları sunan bir iş yeri olup olmadığını araştırın.



**Anne babalar çocuklarını nasıl destekleyebilirler?**

Burada herşeyden evvel önemli olan çocukların anne babalarının onlarla ilgilendiğini görmeleridir. Anne babalar, örneğin kızlarından veya oğullarından bilgi edinmeleri ya da stajlarıyla ilgilenmelerini şöyle sorarak talep edebilirler: „... sordun mu/araştırdın mı bile ?“ Anne babalar, örneğin ilgiyi ailede veya tanıdık çevrede bulunan farklı meslek alanlarına da yönlendirebilirler.

**Mesleki yönelim konusunda okul anne babalardan ne talep ediyor?**

Anne babaların desteğine gereksinimimiz var, çünkü okul her şeyi tek başına başaramaz.

” **Bazen staj yaparken bu mesleğin henüz doğru meslek olmadığını farkına varılır – bu da mesleki yönlendirmenin bir parçasıdır.**

Durmis Özen Palma mümkün olduğunca çok meslek alanını tanımayı tavsiye ediyor.

” Bilgisayarda da en az zanaatkarlık becerilerimde olduğu kadar iyi olmam gerekiyor.

Ioannis Papathanasiou, 21, yaşında.  
Oto mekatronik dalında meslek eğitimi görüyor

Ioannis Papathanasiou – Köln’de Motor Fritsche’de  
oto mekatroniği üzerine meslek eğitimi

## Hayalinizdeki mesleğe giden yol

**“Okul hayatı benim için zordu. Ama annemle babam bana sürekli destek oldular ve herşeyi bırakmamam konusunda motive ettiler. Bunun için kendilerine şimdi teşekkür borçluyum.**

Oto mekatronik mesleğini önceden beri istiyordum ve daha okuldayken bir çok araba tamir atölyesinde staj yapmıştım. Şu anda meslek eğitimi aldığım iş yerindeki staji okuldaki bir öğretmeninim tavsiyesiyle buldum. Henüz staj esnasında meslek eğitimi anlaşmasını imzalama teklifinde bulundular. Çünkü atölyede daha en başından itibaren oradaki kalfalardan biri ne kadar çok şey bildiğimi anlamıştı.

İlk günler eğitime alışmakta zorlandım. Hergün erkenden kalkıp öğleden sonraya kadar çalışmaya alışmak zorundaydım. İşin iyi yanı ay sonunda para almam. En çok tamir işlerinden zevk alıyorum. Ancak eğitim anında gergin olduğumuz da oluyor, mesela çok iş olduğunda. Gelecekle ilgili planlarım tabii ki var: İlerde ustalık sınavını da vermek istiyorum.”

### Magdalena Tsika, Ioannis'in annesi

“Ioannis'in okulda çok sorunu vardı. okuma yazma zorluğu (legasteni) çekiyor ve bu yüzden özel ders ve destekleyici dersler alması gerekiyordu. Hayalinde hep oto mekatronik mesleğini öğrenmek vardı. Bu yüzden Ioannis okuldayken ben de araba tamir atölyelerini tek tek gezdim. Sonra da başvurularını yazdık ve oto tamir atölyeleriyle görüşmelere gitti.

İşimiz genelde kolay olmadı. Hangi desteklerin olduğu ve ona nasıl yardım edebileceğimi öğrenmek için çok fazla kapıyı çalmaya mecburdum. Ne istediğimi biliyordum: Hayalindeki mesleğe ulaşabilmesi için tüm olanakları zorlayacaktık. Ve birşey farkettim: Anne babalar ilgilenirlerse ve çaba sarfederlerse uygun meslek eğitim yeri bulmalarında çocuklarına gereken desteği sağlayabilirler.”

### Mesleki vasıf kazandırma – özel bir staj şekli

Henüz bir meslek eğitim yeri bulmamış ve genel zorunlu okul eğitimini tamamlamış gençler mesleki vasıf kazandırma stajına (EQ) katılabilirler. İşyerinde yapılan bu staj İş Ajansı tarafından sunulmakta ve 6 ila 12 ay sürmektedir. Genç, işyeriyle bir staj anlaşması yapar ve aylık staj ödeneği alır. Staj sonunda stajyer iş yerinden bir karne alır ve başvurusu üzerine meslek odasından, edindiği vasıflar ile ilgili bir sertifika alır. Daha fazla bilgi bölgenizdeki İş Ajansı'nda mevcuttur; adresini [www.arbeitsagentur.de](http://www.arbeitsagentur.de) sayfasında bulabilirsiniz.

” Hayalindeki mesleği yapabilmesini ona sağlamak istiyordum.

Magdalini Tsika, oğlunun aile desteği ile kendi yolunda ilerlemiş olmasından ötürü mutlu.



## İş Ajansı – faydalı bir muhatap

İş Ajansı meslek seçiminde destek sağlar, meslek eğitim olanakları üzerine bilgi verir ve meslek eğitim yeri aramada ücret almadan yardımcı olur.



### Meslek danışmanlığı

İş Ajansı'nda bir meslek danışmanı ile çocuğunuzla beraber yapacağınız bir görüşme mesleki yönelemlerde ve bir meslek eğitim yeri aramanızda yardımcı olur. Telefon açıp randevu alabilirsiniz. [www.arbeitsagentur.de](http://www.arbeitsagentur.de) sitesinde „Partner vor Ort“ başlığı altında size en yakın Ajansı bulabilirsiniz.

### BIZ'i ziyaret

Meslek bilgilendirme merkezlerini (BIZ) randevu almadan ziyaret edebilirsiniz. Buralarda farklı meslekler ve meslek eğitim yolları üzerine çok büyük bir bilgilendirme hizmeti vardır. Yönlenmenize yardımcı olan iki dilli bilgi kaynaklarına da ulaşabilirsiniz.

### Elektronik ortamda bilgi edinme

- [www.berufenet.arbeitsagentur.de](http://www.berufenet.arbeitsagentur.de) ve [www.berufe.tv](http://www.berufe.tv) sayfalarında meslek dalları üzerine ayrıntılı bilgi edinebilirsiniz.
- [www.planet-beruf.de](http://www.planet-beruf.de) kişisel olarak güçlü olunan yönler ve mesleki eğilimleri ortaya çıkarmaya olanak sunar. Ayrıca bu sayfalarda anne babaların faydalanabileceği örneğin, broşür ve bülten gibi çeşitli dillerde özel bilgiler de bulabilirsiniz.
- [www.jobboerse.arbeitsagentur.de](http://www.jobboerse.arbeitsagentur.de) sitesinde bir sürü staj ve dual meslek eğitim yerleri yayınlanmaktadır.
- Okulda meslek eğitim yerleri hakkında bilgileri [www.kursnet.arbeitsagentur.de](http://www.kursnet.arbeitsagentur.de) sitesinde bulabilirsiniz.

## Odalar – meslek eğitimi konusunda önemli başvuru merkezleri

Odalar bölgedeki belirli meslek gruplarına ait iş yerlerini temsil ederler. Meslek eğitimi konusunda birçok alanda sorumludurlar: Meslek eğitim anlaşmalarını kaydederler; eğitmen ve eğitim görene danışmanlık yaparlar ve sınavlardan sorumludurlar.



Sanayi ve Ticaret Odası ile (IHK, bakınız: [www.dihk.de/ihk-finder](http://www.dihk.de/ihk-finder)) Esnaf ve Sanatkarlar Odası'nın (HWK, bakınız: [www.zdh.de/organisationen-des-handwerks/handwerks-kammern.html](http://www.zdh.de/organisationen-des-handwerks/handwerks-kammern.html)) yanı sıra örneğin, Tarım Odaları, avukatların üye olduğu Barolar ve doktorlar için Tabipler Odası da vardır.

Odaların pek çoğu internet sayfalarında meslek eğitim borsaları sunuyorlar. Gençler burada meslek eğitim yerleri için güncel ilanlara bakıp meslek seçimi ile ilgili öneriler edinirler. Çoğu zaman iş yerlerinin meslek eğitim olanaklarını tanıttığı bölgesel meslek eğitim fuarlarının zamanları da belirtilir.

Sanayi ve Ticaret Odaları'nın ortak bir meslek eğitim yeri borsası da vardır: [www.ihk-lehrstellenboerse.de](http://www.ihk-lehrstellenboerse.de). [www.handwerk.de](http://www.handwerk.de) adresi üzerinden zanaat meslekleri ile ilgili genel bir bakış edinebilirsiniz.



”

**Şimdiki mesleğimi  
önceden hiç  
bilmiyordum.**

Valeriya Rengevych kendisine uyan mesleği buldu.

Valeriya Rengevych – Lüdersdorf’daki Lieken Brot- und Backwaren firmasında gıda maddeleri tekniği üzerine kalifiye eleman eğitimi

## Dolaylı yollardan mutlu sona

**Valeriya renevych Esnaf ve Sanatkarlar odasına bağlı olan ilçe sanatkarlar birliğinin danışmanlığı sonucu dual meslek eğitimi görebileceği bir yer buldu. Annesinin kendisini aktif bir şekilde desteklemesi Valeriya için büyük bir dayanaktı.**

“Önceleri kimya laboratuvar asistanı olmak istemiştim ve bu alanda bir meslek eğitimi için çaba sarfetmişim, ancak maalesef olmadı. Sonrada Schwerin İlçe Sanatkarlar Birliği’ne danışmanlık desteği için gittim. Oraya gittiğimde özgüvenim çok azdı çünkü, yaptığım başvurular sürekli reddediliyordu. Belki de Ukraynalı olduğum içindir diye düşündüm ve yaptığım başvuruların dil açısından düzgün olduğundan emin olmak istedim. Bu yüzden yaptığım bütün başvuruları tekrar kontrol ettirmek istedim.

İlçe sanatkarlar birliğinden bana gıda maddeleri tekniği alanını araştırma tavsiyesinde bulundular. Bu meslek alanını önceden hiç duymamıştım. Sonra meslek bilgilen-

dirme merkezinde bu meslek üzerine ayrıca bilgi edindim. Bunun da kimya ile alakalı olduğunu ve laboratuvar çalışmalarını da kapsadığını öğrendiğimde Lieken Brot- und Backwaren firmasına başvurmaya karar verdim. Kabul edildiğimi öğrendiğimde olağanüstü mutlu oldum.

Meslek eğitimi öncesinde ve eğitim boyunca annemden sürekli destek ve yardım gördüm. Bu benim için önemliydi. Örneğin, kar yağdığında bisikletle işe gidemediğim için kışın dört hafta boyunca beni sürekli arabayla iş yerine bıraktı. Kötü günlerimde hep yanımda oldu ve dertlerimi onunla paylaşabildim.”

**Natalya Wilm, Valeriya'nın annesi**

“Meslek eğitim yeri aradığı dönemde Valeriya'yı mümkün olduğunca desteklemeye çalıştım. Nerdeyse her yere birlikte gittik. onunla birlikte birçok kez eğitim fuarlarını ziyaret ettim. Kendisine uyan mesleğin hangileri olabileceği konusunda evde de birlikte konuştuk. Başvuruları sürekli reddedildiğinden zor bir dönem geçirdik. Buna canı çok sıkılmıştı ve bana ne yapması gerektiğini sorup duruyordu. Ben de sorunlarına ortak oldum ve geleceği üzerine kafa yormaya başladım. Çocuğumun işsiz kalmasına gönlüm razı olmuyordu.

Birlikte ilçe sanatkarlar birliğine gittik ve orada kızımın kişisel olarak ilgilenecek bir muhatap olduğunu görünce çok sevindim. Çocuğuma yardım edeceklerini anladım. Sonunda Lieken firmasında meslek eğitimine kabul edilince birlikte kutladık, sevincimden havalara uçtum.

Almanya'da danışmanlık hizmeti alınabilecek bir çok imkanın olmasını gerçekten çok iyi buluyorum. İnsana yardım eli uzatılıyor ve çıkış yolları aranıyor. Bu, diğer ülkelerin çoğundan farklı bir durum. Burada gençler için bir çok fırsat var, sadece inisiyatifini ele almak gerekiyor.”



” Valeriya'ya yardım edildiğinde sevindim.

Natalya Wilm kızı Valeriya'nın önemli bir destekçisiydi.

” Eğitimimi tek başıma  
başaramazdım.

Farah Elouahabi yardım aldı ve eğitimini  
başarıyla tamamladı.

Farah Elouahabi – Bielefeld’deki lojistik firması Kunze’de taşıma ve lojistik  
hizmetleri görevlisi

## Meslek eğitimi sırasında destek

**Eğitim görenlerin teşvik edilmesi için farklı başvuru merkezleri bulunur. Bunlar gençlere eğitimlerini başarıyla tamamlamalarında yardımcı olurlar. Verdiğimiz örnekte Farah Elouahabi’yi tanıtacağız. Bir ara meslek eğitiminin talepleri Farah Elouahabi’nin boyunu aştı. Bu, hiç de hoş bir his olmamakla birlikte, çaresizliğe yol açmamalıdır. Farah yardıma başvurdu. Sonuçtan gurur duyabilir: Mezuniyet notlarının hepsi iyi ve eğitimi sonunda bir iş sözleşmesi yapıldı.**

“Her ne kadar bizim meslekte çok çalışmak ve hatta bazan mesai yapmak gerekse de mesleğimi seviyorum. Gerçi eğitimim sırasında bir ara hiçbir şeyi umursamamaya başlamıştım; baktımki bu durum notlarımı olumsuz etkiliyor bunu hemen değiştirmek istedim. Meslek okuluna başladığımda eğitime eşlik eden yardımlar olduğunu duyduğumdan, hemen İş Ajansı’na müracaatta bulundum ve böylece Bay Schäfer ile tanıştım.

İş yeri, insiyatifi kendim ele almış olmamı iyi buldu. Daha sonra, aldığım sonuçlardan o kadar memnun kaldıkları, diğer eğitim görenlere de eğitime eşlik eden aynı yardımları alma önerisinde bulundular. Yardımlardan toplam 1,5 yıl faydalandım ve bitirme sınavında „iyi“ notu aldım – bunu yardım almadan tek başıma başaramazdım. Sınavlardaki başarıım bu kadar iyi olduğu için iş yerim beni doğrudan işe aldı.”



### Klaus Schäfer, AWO-Bielefeld'de „Meslek eğitimine eşlik eden yardımlar“ proje yöneticisi

“Birçok kişinin durumu Farah’la aynı: Eğitim görenlerin bize başvurmalarının sebebi eğitimde eksiklerinin olması. Ya kendileri telefon ediyorlar veya anne babaları müracaat ediyorlar.

Eğitimde sorunları olan öğrencilerin bir çoğu maalesef biraz geç müracaat ediyorlar, mesela sınavlar başlamadan hemen önce. Halbuki „eğitime eşlik eden yardımlar“ ilk eğitim yılında başlamak suretiyle bile talep edilebilirler.

Eğitimde sorunları olan eğitim görenlerin büyük kısmı bu destek sayesinde imtihanları başarıyorlar. Harika birşey. Çocuklar yardıma ihtiyaç duyduklarını kabul ettiklerinde anne babalar çocuklarını tam olarak desteklemelidirler. Bu her zaman olabilecek birşey – önemli olan, insanın yere düştüyse bile yeniden ayağa kalkmasıdır.”

### Söz konusu olabilecek başvuru merkezleri

- Meslek eğitimiyle ilgil her tür soruyu kapsayan durumda önemli bir muhatap Odalar’ın meslek eğitim danışmanlarıdır. Bunlar eğitim görenlere ve anne babalara fikir verirler ve eşlik ederler.
- İş Ajansı meslek eğitime eşlik eden yardımlar (abH) konusunda destek verir. Burada söz konusu olan meslek eğitime ayrılan sürenin dışında, ücretsiz ek ders vermektir. Eğer okulla veya dalla alakalı zorluklar meslek eğitiminin başarısını tehlikeye sokarsa o zaman eğitim görenler bu derslere katılabilirler.
- VerA (Meslek eğitiminin bırakılmasını engelleme) girişimi lüzumu halinde, gençlerin meslek eğitimleri sırasında bireysel sorunları ve sorularında yardımcı olmak üzere, eğitime eşlik eden bir gönüllü atarlar. Daha fazla bilgi: [www.vera.ses-bonn.de](http://www.vera.ses-bonn.de).

”**Önemli olan, insanın yere düştüyse bile yeniden ayağa kalkmasıdır.**

Klaus Schäfer, AWO proje yöneticisi



## Kökenleri değerlendirmek: İki dilli olmak kazandırdı

Almanya'ya göç etmiş ailelerin çocukları genellikle iki dil konuşuyorlar ve çoğunlukla iki kültürü de iyi biliyorlar. Bu alandaki yetkinliklerini meslek hayatlarında da kullanabilirler. Almanca'nın yanı sıra başka dilleri de iyi bilenler bunu başvurularında ve öngörüşmelerde dile getirmelidir. Bir çok işletme yeni müşteri çevrelerini kazanma yolunda önemli bir faktör olabileceği için birden fazla lisanın bilinmesine ve kültürler arası iletişim yetkinliğine sahip olunmasına önem verir.

Havva Tiryaki örneği ile meslek eğitim yeri arayışında Türk kökenli oluşunu bir ayrıcalık olarak değerlendirmiş olan bir genç kadını tanıtıyoruz. Bir Türk bankasındaki meslek eğitim yerini Türkçe ve Almanca konuşup yazabil-diği için buldu. Anne ve babası kendisiyle gurur duyuyor.

” Gerçekten bu arada dil bilgimi mükemmel hale getirdim – zaten amacım da bu: Sürekli öğrenmek.

Havva Tiryaki, 22, yaşında. Banka memuru eğitimi

“Orta öğrenim yıllarımdayken öyle hayallerimin mesleği falan yoktu. Okul sıralarında yaptığım stajlarda şunu anladım: Birçok insanla iletişime geçebileceğim bir iş olmalı. Meslek eğitim yeri ararken pek çok farklı yerlere başvuruda bulundum. Özellikle sorulmamış olsa bile ben yine de iki dilli olarak büyüdüğümü hep belirttim.

Günün birinde internette Stuttgart Ziraat Bankası'nın eğitim görenler aradığını belirten ilanı gördüm. İşte fırsat bu fırsattı! Şimdi banka memurluğu eğitimi alıyorum ve aynı zamanda Türkçemi hem kullanıyorum hem de ilerletiyorum. Gerçekten bu arada bu dili mükemmel hale getirdim – zaten amacım da bu: Sürekli öğrenmek. Ailemizde erkek kardeşimle ikimizin bir meslek öğreneceği kesindi. Tıpkı, Almanya'da endüstri mekanisyenliği mesleğini öğrenen babam gibi. Annem babam hep söyler: Böylece sağlam bir dayanağınız olur.”

### İşveren olarak federal yönetim

Federal yönetim kamu hizmeti veren resmi kurumlarında daha fazla göçmen çalıştırmak istiyor. [www.wir-sind-bund.de](http://www.wir-sind-bund.de) internet sayfasında her milletten gençler ve anne ve babalar çok çeşitli eğitim imkanları üzerine bilgilere ulaşabilirler.

Havva Tiryaki – Ziraat Bankası-Stuttgart'da banka memuru eğitimi

**Veysel ile Nezihat Tiryaki, Havva'nın anne ve babası**

**“Havva'ya en başından itibaren bir meslek eğitimi alması tavsiyesinde bulunduk. Meslek eğitim yeri arayışını hepimiz ortak görevimiz olarak gördük. Arkadaş çevremizle görüştük ve fikir alışverişinde bulunduk. Kısmen nerelere başvuru yapması gerektiği konusunda da önerilerde bulunduk. Tabii ki bunlar sadece öneriydi, kararı kendisi vermek zorundaydı.**

Bir Türk bankasında meslek eğitim yeri bulması tam ona göreydi. Alman müşterilere nazaran kısmen bambaşka sorunlarla ve sorularla gelen Türk müşterilere nasıl davran-

ması gerektiğini öğreniyor. Eğitimden sonra veya sonraları diğer bankalara başvuru yaptığında bu onun için tabii ki avantaj olacaktır.”



”

**Havva iyiki iki dilli büyüdü. Yoksa bankadaki meslek eğitim fırsatını yakalayamayacaktı.**

Havva'nın bir meslek eğitim yeri araması anne babası için de ortak bir görevdi.



Funda Saltürk – Köln-Ford firmasında metal çelik konstrüksüyon yapımcısı eğitimi

## Alışılmadık bir meslek seçimi

**Almanya’da geleneksel olarak bazıları daha çok kadınlar bazıları da daha çok erkekler tarafından yapılan çeşitli meslekler var. Funda Saltürk ve Richard Akortsu örnekleri bu geleneğin dışına çıkan meslek eğitimi seçimlerinin yeni mesleki perspektifler kazandırdığı ve memnuniyet, takdir ve keyif verdiğini ortaya koyuyor.**

Funda Saltürk zanaata olan yatkınlığını çok erken bir aşamada farkettili. Şu an metal çelik konstrüksüyon yapımcısı eğitimi görüyor. Her ne kadar anne babasının ilk başta çekinceleri olsa da, ailesinin baştan beri kendisini desteklemiş olması Funda için önemliydi.

### Zanaata karşı yetenek

“Sekizinci sınıfta iş yeri stajı yaptım. Hem de babamın çalıştığı bölümde. Okuldayken farklı iş yerlerini incelemiştim ve zanaata dayalı işlere karşı bir yakınlık duyduğumu hemen farkettilim için stajımı burda yapmak istemiştim. Ford’taki stajım çok keyifli geçen bir üç haftaydı: Elle çalışmak, ölçümler, test etmeler – mavi tulum ve iş ayakkabıları içinde.

Sonra bu alandaki mesleklerin neler olduğunu öğrenmek istedim ve şimdi eğitimini aldığım meslekle buluştum. Firmanın tanıtıldığı açık ziyarette metal çelik konstrüksüyon yapımcısının ne iş yaptığına Ford’ta tekrar baktım. Harikaydı. Dokuzuncu sınıf bittiğinde oraya müracaat edeceğim açıklı ve üç ay sonra anlaşmayı yaptık. Eğitim başladığından beri işe gitmek istemediğim bir gün bile olmadı. Severe yapıyorum, o kadar. Eğitimi de bitirmek istiyorum çünkü, pek çok kızın kendilerinde bu tarz meslekleri yapma cesaretini bulamadıklarını biliyorum. Onlara ispat etmek istiyorum: Oluyor. Bunun başarılabilirliğinin kanıtı benim.”

**Muhsin Saltürk, Funda'nın babası**

“Ford firmasında tesisattan sorumluyum. Stajı sırasında bu tür bir işin hiç de kolay olmadığını funda'ya göstermek istiyordum. Bu yüzden kendisini iyice zorladım. Akşam işten eve geldiğinde gerçi yüzü simsiyahtı, fakat mutluydu. Kararını verdi: Meslek eğitimini kesinlikle bu alanda yapmak istiyordu. Ona şunu söyledim: En iyisini bilen sensin çünkü, bu senin geleceğin.

Eğitimindeki başarılarından ötürü meslek eğitimi yarım yıl azaltıldı. Buna dayanabileceğine inanmamıştım. Nasıl olsa isteğini kaybedeceğini ve bir gün bu işin kadınlara pek uygun olmadığını farkedeceğini düşünmüştüm. Anlaşılan

önyargılarım varmış. Mesleğinde ne kadar mutlu olduğunu gördüğümde, bu müthiş bir şey diyorum. Benim yaşı 75'i geçmiş babamın bile gözleri parladı. Hepimiz gibi, o da onunla gurur duyuyor.”



”

Funda'nın mesleğinde ne kadar mutlu olduğunu görmek müthiş birşey.

Baba Muhsin Saltürk kızı Funda'yla gurur duyuyor.



Richard Akortsu – Frankfurt-Main’da yaşlı bakım yardımcılığı eğitimi

## Zevkli bir meslek

**Richard Akortsu yaşlı bakım yardımcılığı mesleğini öğreniyor. Bazı itirazlara karşın istediği meslekten vazgeçmedi. Bu konuda kuzeni Martin ona destek oluyor.**

“Daha okuldayken yaşlı bakım alanında çalışmak istediğimi biliyordum. Bunun erkekler için alışılmıştın dışında bir meslek olduğunun bilincindeyim. Bu bakım işi, oturduğum yerde bakıma muhtaç yaşlı bir hanıma destek olduğumda ilgimi çekmeye başlamıştı. Başta, arkadaşlarımdan hepsi seçtiğim mesleği duyunca şaşkırdılar ancak zamanla hepsi buna saygı gösterdi.

İnsanlara yardım etmek, bakıldığını ve ihtiyaçları olan herşeyin karşılandığını bilmek bana iyi geliyor. Bakılan insanların çoğu, bu sefer karşılarına genç bir erkeğin çıktığını görünce seviniyorlar. Geleceğim mi: Mesleğimizde bir sürü yönler ve imkanlar var, her halukarda bakım alanında kalmayı düşünüyorum.”

” **Daha okuldayken yaşlı bakım alanında çalışmak istediğimi biliyordum.**

Richard Akortsu Frankfurt-Main kentinde yaşlı bakıcısı olarak çalışıyor.

**Martin Akortsu, Richard'ın kuzeni**

“Richard'ın anne babasının ölümünden sonra onunla ilgilendim. Veli toplantılarına katıldım, öğretmenlerle konuştum ve Richard'ın gelişimi konusunda bilgiler aldım. Yaşlı bakım mesleğini öğrenmek istediğini söylediğinde yüzüne baktım ve sadece şunu sordum: Ciddi misin? Ancak, yapmak istediği şey buydu ve yolunda ilerliyor. Mesleğini tüm kalbiyle benimsemiş. Yaptığı işe büyük saygı duyuyorum ve tabii ki onu severek destekliyorum.”

**Girls' Day ve Boys' Day**

Cinsiyete göre alışılmadık meslekleri keşfetmede önemli bir fırsat, kız çocuklarına yönelik düzenlenen Girls' Day ve erkek çocuklarına yönelik düzenlenen Boys' Day günleridir. Her yıl Nisan ayında işletmeler yurt genelinde öğrencileri, iş dünyasını tanımları için işyerlerine davet ediyorlar. [www.girls-day.de](http://www.girls-day.de) ve [www.boys-day.de](http://www.boys-day.de) sayfalarından daha çok bilgi edinebilirsiniz.



” Richard'ın yaptığı işe büyük saygı duyuyorum.

Martin Akortsu kuzeni Richard'a destek oluyor.

## Pek çok yol önünüze açılıyor

**Aldığı meslek eğitimiyle çocuğunuz gelecekteki meslek yaşantısının önemli bir temelini atmış oluyor. Pek çok gelişim olanağı ve çeşitli mesleki gelişim yolları var: Örneğin, ileri meslek eğitimi, ustalık eğitimi ya da yüksek öğrenim.**

### İleri eğitim

Mesleki ileri eğitim bir mesleki eğitimden sonra öğrenileni derinleştirmeye ve genişletmeye yarar. Çeşitli ve en farklı mesleki nitelik kazanma yolları önünüze açılır: Teknis-yenden işletmeciyeye ve ustadan yöneticiye kadar. Örneğin ustalık belgesi gibi sözü edilen diplomalarla serbest meslek sahibi olabilirsiniz ve kendi işyerinizi kurabilirsiniz.

### Yüksek öğrenim

Mesleki eğitimi başarıyla tamamladıktan ve başarılı bir ileri eğitimden sonra prensip olarak lise bitirme diplomanız olmadan da bir yüksek okula veya üniversiteye kaydolmanız mümkündür.

### Meslek eğitimi sırasında mesleki gelişim

Meslek geliştirme – henüz meslek eğitimi sırasında: Eğitim görenler daha meslek eğitimi sırasında ek kalifikasyon denen olanaklarla mesleklerini geliştirebilirler. Örneğin, elektronik veri işleme (EDV) ve yabancı dil bilgileri artırılabilir; yüksek okullarda okuma hakkı elde edilebilir; veya teknik eğitim dalları bitirilebilir. Bilgi: [www.ausbildungplus.de](http://www.ausbildungplus.de).

Eğitimin bir dönemini diğer bir Avrupa ülkesinde geçirmek: Meslek eğitiminin bir kısmını farklı bir Avrupa ülkesinde tamamlama imkanı mevcuttur. Söz konusu yurtdışı süreleri örneğin, Avrupa teşvik programlarının da katkısıyla organize edilir ve maddi açıdan desteklenir. Bilgi: [www.na-bibb.de](http://www.na-bibb.de).

” Önce meslek eğitimi, sonra üniversite öğrenimi; benim için en doğru yol buydu.

Salvatore Tortorici meslek eğitimi ve yüksek öğrenim sonrası yükselme şansını artırdı.





Salvatore Tortorici – Deutz AG’de endüstri mekanikerliği eğitimi ve Köln’de makina mühendisliği eğitimi

## Meslek eğitiminden sonra yüksek öğrenim

**“Deutz AG’de önce şöyle pratik birşeyler öğrenmek için meslek eğitimine başladım. Bu sıralarda annemle babam İtalya’ya kesin dönüş yaptıkları için benim de sürekli bir gelire ihtiyacım vardı. Meslek eğitimi yapma kararından ötürü kesinlikle pişman olmadım, tam doğru kararı vermişim.**

Meslek eğitimimi tamamladıktan sonra kalifiye işçi olarak çalışmaya başladım ve aynı zamanda mesleğimde başladığım işe paralel olarak Köln’de makina mühendisliği dalında yüksek öğrenim görmeye başladım. Maalesef Deutz’daki bir yıllık sözleşmem uzatılmadı. Bu yüzden tam zamanlı eğitime geçtim. Meslek eğitiminde öğrendiklerimin çoğu yüksek eğitimde işime yaradı. Dönem arkadaşlarımdan çoğuna göre daha avantajlıydım.

Bachelor derecesi ile tamamladığım lisans eğitimimden sonra mühendis olarak tekrar Deutz’a başvurudum. Halbuki iş ilanı vermemişlerdi. Bir müddet sonra gerçekten beni aradılar ve bir kadro açığı olduğunu söylediler. Meslek eğitimi ve üniversite öğrenimim sayesinde artık dalımda sağlam bir bilgi sahibiyim ve harika kariyer yapma imkanlarım var.”

### Dual yüksek öğrenim

Dual yüksek öğrenim hepsi de pratik ve bilimi birbiriyle ilişkilendiren çeşitli yüksek öğrenim bölümlerini içerir. Dual yüksek öğrenim dallarının bir çeşidinde, yüksek öğrenim hem süre ve hem de içerik olarak dual meslek eğitimiyle birleştirilir. [www.ausbildungplus.de](http://www.ausbildungplus.de) sitesinde dual yüksek öğrenim bölümlerini içeren bir veri bankasını bulabilirsiniz.

## Diğer muhataplar

Her bölgede meslek eğitim yeri ararken gençlere yardım edebilecek çeşitli danışma merkezleri vardır. Oturduğunuz bölgede danışabileceğiniz muhatapları bulabileceğiniz bazı merkezi internet sayfaları aşağıda verilmiştir.

### Eğitim velileri

Gönüllü eğitim velileri yaşamsal ve mesleki tecrübeyle yol gösterici olarak gençlerin yanında yer alıyorlar. [www.aktion-zusammen-wachsen.de](http://www.aktion-zusammen-wachsen.de) adlı internet sitesinden bu hizmetle ilgili daha detaylı bilgi edinebilirsiniz.

### Gençlik göçmenlik hizmetleri

Gençlik göçmenlik hizmetleri (JMD) değişik şehirlerde meslek eğitimi ve çalışma konularında kişisel danışmanlık hizmetleriyle destek veriyorlar. Buldukları yerlerle ilgili olarak [www.jmd-portal.de](http://www.jmd-portal.de) internet sitesine bakabilirsiniz.

### Semtteki GENÇLERİ GÜÇLENDİRMEK

GENÇLERİ GÜÇLENDİRMEK girişimi örneğin uyum konusunda özel desteğe ihtiyacı olan genç göçmenler de dahil olmak üzere zor şartlar altında bulunan genç insanların okul, meslek ve sosyal hayatlarında uyum sağlamalarının önündeki engelleri aşmaları için destek sağlar. [www.jugend-staerken.de/standorte.html](http://www.jugend-staerken.de/standorte.html) internet sayfasından en yakınınızdaki danışma merkezini bulabilirsiniz.

### Göçmen kuruluşları

Almanyada göçmenler tarafından kurulmuş olan çok çeşitli kuruluş vardır. Bunların bazıları meslek yaşamına uyum sağlama konusunda destek veriyorlar ve gençlere de meslek eğitimine geçişlerinde yol gösteriyorlar. Bölgenizde böyle danışmanlık hizmetleri veren göçmen kuruluşlarının bulunup bulunmadığını arkadaş çevrenizde sorabilirsiniz.

### KAUSA Başvuru Merkezleri – En Yakınızdaki Muhataplarınız

KAUSA Başvuru Merkezleri göçmen kökenli serbest meslek sahiplerine, gençlere ve anne babalarına ve de Almanya'da kalma olasılıkları kuvvetli olan genç mültecilere ikili (dual) meslek eğitimi hakkında bilgi ve danışmanlık hizmeti verir; başvuruda bulunanları daha çok desteklemek için ayrıca örneğin Odaların ya da İş Ajansları'nın sundukları programlara yönlendirirler. Şu anda 29 farklı KAUSA Başvuru Merkezi bulunmaktadır. [www.kausa-servicestellen.de](http://www.kausa-servicestellen.de).

### Bilgilendirmeye genel bakış

Pek çok internet sayfasında „meslek eğitimi ve meslek seçimi“ konuları hakkında her türlü bilgi ve önemli destek imkanları yer almaktadır. Genel ve hızlı bir bakış için aşağıdaki internet sayfasında en önemli olanları toplandı ve değerlendirildi:

[www.bibb.de](http://www.bibb.de) > Berufe



# Baskı

## Herausgeber

Programmstelle beim Bundesinstitut für Berufsbildung (BIBB)  
für das Programm JOBSTARTER  
des Bundesministeriums für Bildung und Forschung (BMBF)  
Robert-Schuman-Platz 3  
53175 Bonn  
Tel.: (02 28) 107-29 09  
Fax: (02 28) 107-28 87  
E-Mail: [info@jobstarter.de](mailto:info@jobstarter.de)  
[www.jobstarter.de](http://www.jobstarter.de)

## Bestellungen

schriftlich an  
Publikationsversand der Bundesregierung  
Postfach 48 10 09  
18132 Rostock  
E-Mail: [publikationen@bundesregierung.de](mailto:publikationen@bundesregierung.de)  
Internet: [www.bmbf.de](http://www.bmbf.de)  
oder per  
Tel.: 030 18 272 272 1  
Fax: 030 18 10 272 272 1

## Stand

März 2017

## Druck

Druck- und Verlagshaus Zarbock GmbH & Co. KG, Frankfurt

## Gestaltung

W. Bertelsmann Verlag, Bielefeld  
Hauke und Jessica Sturm, Berlin  
PRpetuum GmbH, München

## Bildnachweis

Presse- und Informationsamt der Bundesregierung,  
Steffen Kugler (S. 2); CanStock (S. 6, 10, 11);  
KAUSA (S. 24); Jörg Müller Fotografie, Hamburg  
(Titel, S. 3, 4, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23)

## Text und Redaktion

Dr. Sonja Baron, Gerburg Benneker,  
Meike Julia Dahmen (verantw.), Katja Dammann,  
Nina Giaramita (Autorin), Özgür Nalçacıoğlu

## Übersetzung

Deniz Ermis-Tak

JOBSTARTER wird gefördert aus Mitteln des Bundesministeriums für Bildung und Forschung und des Europäischen Sozialfonds der Europäischen Union. Durchgeführt wird das Programm vom Bundesinstitut für Berufsbildung.

Diese Druckschrift wird im Rahmen der Öffentlichkeitsarbeit vom Bundesministerium für Bildung und Forschung unentgeltlich abgegeben. Sie ist nicht zum gewerblichen Vertrieb bestimmt. Sie darf weder von Parteien noch von Wahlwerberinnen/Wahlwerbern oder Wahlhelferinnen/Wahlhelfern während eines Wahlkampfes zum Zwecke der Wahlwerbung verwendet werden. Dies gilt für Bundestags-, Landtags- und Kommunalwahlen sowie für Wahlen zum Europäischen Parlament. Missbräuchlich sind insbesondere die Verteilung auf Wahlveranstaltungen und an Informationsständen der Parteien sowie das Einlegen, Aufdrucken oder Aufkleben parteipolitischer Informationen oder Werbemittel. Untersagt ist gleichfalls die Weitergabe an Dritte zum Zwecke der Wahlwerbung. Unabhängig davon, wann, auf welchem Weg und in welcher Anzahl diese Schrift der Empfängerin/dem Empfänger zugegangen ist, darf sie auch ohne zeitlichen Bezug zu einer bevorstehenden Wahl nicht in einer Weise verwendet werden, die als Parteinahme der Bundesregierung zugunsten einzelner politischer Gruppen verstanden werden könnte.

[www.bmbf.de](http://www.bmbf.de)

